

**Simpozionul internațional
Sfintele Taine și familia creștină**

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” CONSTANȚA
Facultatea de Teologie Ortodoxă
ARHIEPISCOPIA TOMISULUI
ARHIEPISCOPIA SUCEVEI ȘI RĂDAUȚILOR
Centrul de Cercetări Teologice, Interculturale
și Ecumenice “Sf. Ioan Cassian”

Simpozionul internațional

Sfintele Taine și familia creștină

**Dorna-Arini
octombrie 2011**

Vasilian „M

ISBN 973-8993-72-5

ISBN 973-116-271-2

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„SFINTELE TAINE ȘI FAMILIA CREȘTINĂ”
17 - 19 octombrie 2011**

**Facultatea de Teologie Ortodoxă
UNIVERSITATEA „OVIDIUS” CONSTANȚA
ARHIEPISCOPIA TOMISULUI
ARHIEPISCOPIA SUCEVEI ȘI RĂDĂUȚILOR
Centrul de Cercetări Teologice,
Interculturale și Ecumenice „Sf. Ioan Cassian”**

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„SFINTELE TAINE ȘI FAMILIA CREȘTINĂ”**

**17-19 octombrie 2011
Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului”
Dorna-Arini**

Organizatori: *IPS dr. TEODOSIE*
Pr. prof. univ. dr. Adrian NICULCEA
Pr. asist. dr. Cosmin Tudor CIOCAN

Volum apărut prin grija *Pr. asist. dr. Cosmin Tudor CIOCAN*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SFINTELE TAINE ȘI FAMILIA CREȘTINĂ. Simpozion internațional
(2011; Dorna Arini)

Simpozionul internațional "Sfintele taine și familia creștină":
17-19 octombrie 2011. - Iași: Vasiliana '98; Sibiu: Astra Museum, 2012
ISBN 978-973-116-271-3 ; ISBN 978-973-8993-72-3

28(063)

Ed. **„ASTRA Museum” – acreditată CNCS**

Tel.: 0269/202400; 0269/202404

Fax: 0269/202411

e-mail: office@muzeulastra.ro

www.muzeulastra.ro

Ed. **Vasiliana '98 – acreditată CNCS**

Tel./Fax: 0332421250

e-mail: vasi98iasi@yahoo.com

www.vasiliana98.ro

Redactor: *Florentin Busuioc*

Apărut 2012

Iași - România

CUPRINS

<i>† Arhiepiscop Teodosie, Cuvânt în deschiderea Simpozionului Internațional dedicat inter-relației dintre Sfintele Taine și familia creștină</i>	7
<i>Pr. prof. univ. dr. Adrian NICULCEA, Motivație pentru un simpozion pe tema „Sfintele Taine și familia creștină”</i>	9

INVITAȚI DIN STRĂINĂTATE

<i>IPS HRISOSTOMOS, Eclesiologia Sfintei Taine a Botezului și legătura acestei Sfinte Taine cu viața în Hristos</i>	13
<i>Arhim. prof. dr. Nicolae IOANNIDIS, Sfântul Botez după Sfântul Simeon al Tesalonicului</i>	23
<i>Lector dr. Nicolae XIONIS, Caracterul eclesiologic al Sfintei Taine a Căsătoriei</i>	54
<i>Lector dr. Marina KOLOVOPULU, Puncte de vedere ale învățăturii ortodoxe despre Taina Sfântului Botez</i>	69

FAMILIA CREȘTINĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

<i>Pr. prof. univ. dr. Gheorghe PETRARU, Familia între realismul teologic al Ortodoxiei și situația actuală</i>	80
<i>Pr. prof. univ. dr. Nechita RUNCAN, Temeiuri biblice și patristice privind caracterul sacru și indisolubil al familiei</i>	90
<i>Prof. univ. dr. Gheorghe ANGHELESCU, Respectarea vieții omului ca dar dumnezeiesc și îndumnezeirea acestuia prin Sfintele Taine</i>	109
<i>Arhim. conf. dr. Vasile MIRON, Sfânta Cununie, Taina comuniunii și sfințirii vieții familiale</i>	116
<i>Arhim. conf. univ. dr. Teofil Cristian TIA, Psihoterapia de Familie și Pastorală Matrimonială. Isidor Baumgartner și reperele teoretice ale P. P. Psihanalitice de familie</i>	135
<i>Conf. univ. dr. Cristinel IOJA, „Ecclesia domestica” sub influențele nefaste ale mediilor contemporane</i>	156
<i>Pr. lector dr. Nicușor TUCĂ, Taina iubirii – cununia și familia creștină</i>	171
<i>Pr. asist. univ. dr. Cosmin Tudor CIOCAN, „...și vor fi amândoi un trup” – răspuns psihopatologiei vieții de familie</i>	181
<i>Pr. asist. univ. dr. Corneliu-Dragoș BĂLAN, Căsătoria creștină, taină a comuniunii</i>	188
<i>Asist. univ. drd. Sebastian VOICU, Familia creștină, garanta gestionării morale a puterii umane de a procrea ființe raționale</i>	209
<i>Asist. univ. dr. Nina STĂNESCU, Sfintele Taine – protecție a operei divine „Sagrada Familia”</i>	219

<i>Dr. Sița IORDACHE, Caracterul sacru al familiei creștine.....</i>	232
<i>Pr. drd. Florin DRĂGOI, Mucenicia ca paradigmă în căsătorie.....</i>	244
<i>Pr. drd. Ciprian FRĂȚILĂ, Familia preotului – responsabilitate și misiune în viața parohiei</i>	251
<i>Drd. Marius MARIN-IONESCU, Provocări contemporane la adresa Tainei Căsătoriei</i>	263
<i>Pr. drd. Eugen TĂNĂSESCU, Provocările mass-media actuale la adresa familiei creștine.....</i>	278

ASPECTE DOGMATICE, LITURGICE ȘI BIBLICE ȘI INTERCONFESIONALE

<i>Pr. prof. univ. dr. Adrian NICULCEA, Paradigme veterotestamentare noi pentru o mai bună înțelegere a Tainelor Botezului și Mirungerii</i>	294
<i>Pr. prof. univ. dr. Vasile NECHITA, Botezul și mărturia creștină comună</i>	309
<i>Pr. prof. univ. dr. Vasile CITIRIGĂ, Sfintele Taine, consecințe ale unirii firii Divine cu firea umană în persoana lui Hristos.....</i>	320
<i>Pr. prof. univ. dr. Constantin RUS, Primirea eterodocșilor în Biserică după dreptul canonic ortodox</i>	337
<i>Pr. conf. univ. dr. Claudiu COTAN, Imaginea familiei ortodoxe reflectată în memoriile preoților din timpul Primului Război Mondial</i>	364
<i>Prof. univ. dr. Răzvan IONESCU, Detalii și comentarii despre înțelesurile adânci ale Tainei Botezului, izvorâte din vederea iconică a Epifaniei Domnului</i>	378
<i>Arhim. conf. dr. Vasile MIRON, Semnificația simbolico-dogmatică a actelor liturgice din rânduiala Slujbei Sfântului Botez.....</i>	389
<i>Lector Ion Marian CROITORU, Aspecte dogmatice, liturgice și de viață creștină privind Sfânta Taină a Botezului în scrieri mistagogice ale Sfântului Ambrozie, episcopul Milanului</i>	405
<i>Pr. drd. Marius GUGUCI, Slujba Sfintei Taine a Botezului – semnificație teologică și existențială.....</i>	439
<i>Drd. Stelian GOMBOȘ, Despre raportul și unitatea dintre Dumnezeuiasca Euharistie și Sfânta Taină a Căsătoriei sau a Nunții</i>	448

SUBIECTE ÎN AFARA TEMEI SIMPOZIONULUI

<i>Pr. prof. univ. dr. Gheorghe ISTODOR, Mișcarea penticostal-harismatică în perioada primară Bisericii și în modernitate. Similitudini și deosebiri.....</i>	468
<i>Prof. univ. dr. Marin PETRIȘOR, Dovezi lingvistice ale apostolatului Sfântului Andrei (Ândrea, Undrea) în viitorul spațiu românesc de etnogeneză</i>	482
<i>Pr. lector Stelian MANOLACHE, Nunta românească din Șcheii Brașovului.....</i>	487

„...ȘI VOR FI AMÂNDOI UN TRUP” – RĂSPUNS PSIHOPATOLOGIEI VIEȚII DE FAMILIE

Pr. asist. dr. Cosmin Tudor CIOCAN

Facultatea de Teologie Ortodoxă
Universitatea „Ovidius” – Constanța

Abstract: Familia a fost dintotdeauna considerată ca prima și cea mai firească expresie a naturii sociale a omului. Chiar și azi această viziune rămâne neschimbată. În timpul nostru există tendința ca familia să existe prin contribuția personală și mutuală a bărbatului și femeii. Familia este, în fapt, o comunitate a unor persoane a căror coexistență este comuniunea: *communio personarum*. Păstrând transcendența Creatorului față de creaturile Sale, putem înțelege totuși din iubirea intratreimică ca relație ultimă, relația divină de „noi”, socială.

Abstract: *The family has always been considered as the first and basic expression of man's social nature. Even today this way of looking at things remains unchanged. Nowadays, however, emphasis tends to be laid on how much the family, as the smallest and most basic human community, owes to the personal contribution of a man and a woman. The family is in fact a community of persons whose proper way of existing and living together is communion: communio personarum. Here too, while always acknowledging the absolute transcendence of the Creator with regard to his creatures, we can see the family's ultimate relationship to the divine „We”.*

Complementaritatea bărbat-femeie, pe plan anatomo-fiziologic și psihologic este un fapt de o evidență incontestabilă și o experiență umană primordială și definitorie pentru om. De aceea și relația dintre bărbat și femeie, una prin care se perpetuează specia umană prin nașterea de copii în urma coabitării cuplului, este una cu totul specială, abordată din multe perspective: filosofică, religioasă, socială, psihologică. Conviețuirea bărbatului și a femeii reprezintă, se poate spune, cea mai veche instituție în structura umanității, iar acestei realități fundamentale i s-a dat expresie atât în Sfânta Scriptură, revelația Dumnezeuului celui viu către om, — „Creșteți și vă

înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți", cu actul binecuvântării divine ce a însoțit aceste cuvinte (Facerea 1, 28) —, cât și în culturile și civilizațiile lumii vechi, unde familia reprezenta unul dintre aspectele întregii funcționalități socio-umane, alături de cea statală cu datoriile inerente și cea religioasă cu datoriile față de acte divinitate¹.

Familia creștină face parte din Biserica lui Hristos; prin sacramentul Căsătoriei în care este înrădăcinată și de unde se alimentează toate energiile, disponibilitățile și lucrările ulterioare, ea primește odată cu binecuvântarea lui Dumnezeu și consfințirea Bisericii pentru lucrările comune pe care le are de îndeplinit această micro-celulă socială.

„Chip” al lui Dumnezeu, omul, *bărbat și femeie*, fiecare posedând umanul integral și deschis structural spre Dumnezeu, în Taina Nunții — demnitate dăruită de Hristos căsătoriei — cei doi, deși păstrând alteritatea, devin una. Familia, unind bărbatul și femeia, fiecare în autodăruire de sine spre celălalt, descoperindu-se pe sine prin altul, oferă singura perspectivă în înțelegerea misterului existenței umane într-o iubire, prin care se descifrează dinamica relației identitate-alteritate. În taina iubirii dăruirea de sine nu anulează identitatea, ci o descoperă în plenitudinea sa mai bogată, mai plină de sens.

În taina iubirii interpersonale, se revelează faptul esențial că omul este el însuși, este conștient de propriul sine doar în dăruirea de sine față de altul, în comunicarea de sine către altul care la rândul său se deschide acestei dăruiri spre a comunica la rândul său cu cel care s-a adresat lui. Comunicarea duce spre comuniune pentru că *a cunoaște* înseamnă a pătrunde în taina ființei celui de lângă tine, iar această pătrundere este imposibilă în afara dorinței de depășire a sinelui limitat care se împlinește prin afectivitate, prin căldura autodăruirii, iubirea. Bărbatul și femeia, deschizându-se unul spre altul, stabilesc o comunicare ce-i angajează, potrivit structurii psihice și somatice a fiecăruia, într-o unitate-nouă diferită de orice grupare sau asociere umană și prin care depășindu-se dualitatea ce poate degenera în egoism, în satisfacție carnală dăunătoare și periculoasă creșterii spirituale, integrează sferei lor existențiale pe cel de-al treilea, copiii rod al iubirii, care transfigurează și aduce lumină și bucurie prin nașterea unei ființe umane noi: „Prin transcenderea senzualității iubirea dă o profunzime nebănuită cărnii. Clarvăzătoare și profetică ea este înainte de orice revelație. Ea te face să vezi sufletul iubitului în termeni de lumină și ajunge la gradul cunoașterii, care nu aparține decât celui care iubește”².

Această cunoaștere reciprocă nu poate fi corectă, nepătimasă sau nepărtinitoare decât prin taina iubirii lui Hristos. Cununia— unirea nunții lui Hristos cu Biserica (cf. Galateni 5.15) — asigură o cunoaștere corectă a

1 Georges Dumezil, *Mit și epopee*, vol. I, II, III, traducere de Francisca Bărtăceanu, Gabriela Creția și Dan Hușanschi, Ed. Științifică, București, 1993.

² Paul Evdokimov, *Sacrament de l'amour. Le mystere conjugal a la lumiere de la tradition orthodoxe*, Editions de l'Epi, Paris, 1962, p. 147.

celuilalt, descoperindu-le pe rând mirilor că adevărata valorizare a sa nu se face prin subjugarea celui alt partener, ci prin slujirea acestuia; „Știți că ocârmuitorii neamurilor domnesc peste ele și cei mari le stăpânesc. Nu tot așa va fi între voi, ci care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru. Și care între voi va vrea să fie întâiul să vă fie vouă slugă, după cum și Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească El și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți.” (Matei 20.25-28). Și numai o cunoaștere corectă, adevărată a partenerului ne poate aduce o comuniune armonică, deplin înțeleasă în scopul comun al celor doi, mântuirea.

Iubirea în familie, iubirea soților între ei cu apariția și deschiderea spre al treilea, spre tridimensionalitatea relației, una integrală, perfectă, ce păstrează justul echilibru între autodăruirea și identitatea de sine, este calea reflectării în creație a misterului ființei absolute, a Dumnezeului treimic revelat, ca iubire (I Ioan 4, 8). În familie, prin Taina Nunții, se regăsește chipul autentic al omului, latura sa care reflectă splendoarea divină pentru că ceea ce este creat, material, este iradiat de harul dumnezeiesc ce deschide spre taina Hristos și Biserica Sa. Sfântul Pavel spune despre Taina Nunții, despre misterul sacerdoțiului conjugal că este mare în Hristos și în Biserică (Efeseni 5, 32), întrucât „iubirea dintre bărbat și femeie își are originea în iubirea divină și se deschide spre Dumnezeu”³.

Familia, relația bărbat-femeie sfințită și binecuvântată de Dumnezeu în Biserică, este un reflex la scară umană, la creație, ținând cont de abisul între creat și necreat, între divin și umano-cosmic, al existenței absolute, Dumnezeu. Aceasta pentru că „tot ceea ce există e darul lui Dumnezeu către om și total există pentru a face pe Dumnezeu cunoscut omului, pentru a face viața omului comuniune cu Dumnezeu. Este iubirea divină făcută hrană, făcută viață pentru om”⁴.

Familia înseamnă jertfă, jertfă articulată în jertfa lui Hristos prin care se deschide spre împărăția lui Dumnezeu și dobândește un sens eclezial, perceput și exprimat prin formula de mare densitate „*ecclesia domestica*”. Sensul primordial al Bisericii este cel de adunare, pentru a mărturisi pe Hristos, a celebra Euharistia, spre a realiza unitatea, comuniunea cu Hristos. În familie bogăția psihică, specificitatea biologică „programată” structural spre unitate reflectă la o dimensiune „limitată ca număr, în dualitatea relației „eu-tu” care devine „noi” taina Bisericii. Entitate suficientă, aparent deplină, fiecare ființă umană simte și manifestă dorința după celălalt întru care își regăsește și întru care se împlinește propria identitate personală. „Pe bună dreptate — spunea teologul Wolfhart Pannenberg că — structura eului este de exocentricitate, în aceeași măsură în care ființele umane pot fi ele însele numai în măsura în care există, pentru ceea ce este altceva decât ele”. Este o exprimare în buna tradiție și mărturie creștină a ceea ce Însuși Mântuitorul

3 *Ibidem*, p. 153.

4 Alexander Schmemmann, *The World as Sacrament*, Darton, Longman don, 1966, p. 14.

Iisus Hristos a spus în Evanghelia Sa: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20).

Spiritualitatea ortodoxă a văzut în taina familiei unul dintre nivelele c'e integrare în comuniunea deplină, Dumnezeu-lume. În viziunea Sfântului Apostol Pavel în Hristos ... „nu mai este parte bărbătească și parte femeiască” (Galateni 3, 28) aceasta, în sensul că fiecare dintre cei doi constituie o entitate de sine stătătoare, că fiecare se oferă ca clar de sine pentru celălalt „unitatea tainică a bărbatului și a femeii în familie” , fiind reflexul în registrul creației a unității dintre Hristos și Biserica Sa. Prin aceasta familia sfințită și binecuvântată de Dumnezeu în Taina Nunții prin care naturalului relației bărbat-femeie i se comunică harul divin, devine o taină a iubirii dumnezeiești⁵.

Familia se transformă prin aceasta într-un factor și vehicul al misiunii creștine pentru că „mediul familial are o importanță considerabilă în ceea ce privește deschiderea conștiinței spre realitățile spirituale”. Spațiu liturgic, prin rugăciune, spațiu de iubire și faptă caritabilă, familia se deschide spre Dumnezeu de la Care vine „toată darea cea bună” (Iacob 1, 17). Nimic nu revelează mai mult dimensiunea iubirii divine decât expresia concretă a iubirii jertfelnice, care înglobând și „intensitatea clipei” dar și atemporalitatea extensivă” dă mărturie despre prezența lui Dumnezeu în lume”.

Rolul familiei creștine în educația creștină, în conștientizarea calității de fiu al lui Dumnezeu este o realitate biblică, de istorie bisericească; aceasta de la începutul Bisericii până în vremea noastră, indiferent de contextul socio-politic dat. În Biserica Ortodoxă în care Tradiția și tradițiile dețin un rol important în educație, familia este „mediul cel mai propriu pentru transmiterea credinței prin viu grai”⁶ . Părinții sunt cei care introduc pe copii în universul religios. Ei le vorbesc pentru prima dată despre Dumnezeu, despre Mântuitorul Iisus Hristos, despre Sfânta Fecioară Maria, despre sfinți și îngeri, trezindu-le interesul pentru aceste subiecte. Ei sunt cei care învață pe copii să se roage. Copiii văd pe părinți rugându-se și în virtutea imitării, specifică treptelor psihologice ale devenirii personalității, treptat conștientizează sensul existenței umane orientate spre Dumnezeu. Casa este locul, se poate spune, unde Dumnezeu se revelează copiilor prin cuvânt, aceasta pentru că „credința este din auzire, iar auzirea este cuvântul lui Dumnezeu (Romani 10, 17).

Societatea noastră și mentalitatea modernă (și noi suntem oameni moderni, chiar dacă ideologia modernistă a progresului nu mai este în vogă) se caracterizează prin a fi netradiționale sau chiar antitradiționale, reprezentative pentru o cultură a dihotomiilor împinse până la ruptură. Și așa se întâmplă în toate cazurile, de la disocierea domeniilor privat și public până la separarea și autonomizarea științelor sau, în plan social, până la conflictul

⁵ Ioan Hrisostom, P.G., 51, 230 la Paul Evdokimov, *op. cit.*, p. 296.

⁶ Ion Bria, *Credința pe care o mărturisim*, p. 307.

celor două sisteme cunoscute, individualismul și colectivismul (fundamentate pe înțelegerea greșită a persoanei umane și a relațiilor interumane).

Fiind netraditională, *i.e.* rupând cu trecutul, cu instituțiile și înțelepciunea practică a societăților anterioare, cultura modernă este una în care, aflându-se tot mai mult, nu se mai forjează și criteriile bunei înțelegeri și utilizări a lucrurilor. E ca și când acumulăm permanent, în toate privințele, fără a avea gândul necesității unor articulații și criterii care să dea coerență cunoștințelor și care să ne permită evaluarea și utilizarea corectă a ceea ce am ajuns să cunoaștem. Cu toate că trăim în era exploziei informaționale și a comunicațiilor, mai mult, fiind pe cale de a construi *learning society*, lumea noastră pare incapabilă să transmită și să primească real, preocupată unilateral de ceea ce sociologii numesc deja „cunoașterea inutilă”. Simptomatic, în acest sens, mi se pare fenomenul rupturii între generații, cele anterioare transmitând date pe care cele ulterioare le privesc cu multe rezerve sau pe care nu le mai primesc deloc; date care, așadar, nu mai pot constitui un liant al generațiilor. Simptomatic, de asemenea, refuzul tinerilor față de orice *establishment*.⁷

Evident, este vorba de transmiterea unor cunoștințe care – așa cum sublinia și Pr. Doru Costache – sunt puse mereu sub semnul critic al unei atitudini de tip științific și nici nu mai au de ce să fie înregistrate altfel decât în forma unei arhive istorice. Latura formativă, educațională, afectivă lipsește cu desăvârșire din *media* mileniului III, astfel încât – în ciuda *laudei* cu „avansarea” tehnico-științifică actuală – ne situăm cu mare succes într-un regres emoțional-afectiv, tradus prin carențe psiho-sociale de tot felul. Nu trebuie să fi psiholog, sociolog ori terapeut ca, adică, să te *lovești* cotidian de astfel de cazuri și, astfel, să ajungi să vezi în întreaga societate o patologie cronică; în această situație putând fi lesne acuzat de o distorsiune profesională, fără nicio legătură – statistic vorbind – cu realitatea socială. Nefirescul relațiilor umane contemporane este vizibil tuturor, fiindcă cu toții ne lovim la serviciu, în mediul social proxim ori cel mai des în familie de aceste carențe afectiv-comunicative. Mereu și cu toții avem senzația că ceilalți „sunt proști” pentru că nu *pricep* ceea ce le spunem, că trebuie să repetăm, de mai multe ori chiar, pentru ca mesajul nostru să fie înțeles; nu ne punem niciodată altfel întrebarea decât vizându-i pe ceilalți, *de ce nu pricep ăștia ce zic eu?, vorbesc oare altă limbă?* Răspunsul la această nedumerire post-babilonică (Geneza 11) vine din partea Cincizecimii: nu atât mesajul era cel care aducea neînțelegerea dintre oameni, cât modalitatea de a-l spune. În timp ce oamenii adunați la Babel căutau să se impună și vorbeau fără să mai asculte, cei de la Cincizecime își deschid urechile față de ceilalți și devin *ascultători*.

⁷ Preot asistent dr. Doru Costache, *Rolul familiei în educația copiilor. O perspectivă eclezială*, text apărut în vol. Congresul Internațional „Familia și viața la începutul unui nou mileniu creștin” (București, 25-27 sept 2001), Ed. Institutului Biblic și de Misiune al BOR, 2002

Meteahna contemporaneității postmoderne este *suficientizarea* informației, ascunderea în spatele monitoarelor și, astfel, acutizarea lipsei de *comunicare*. Ne aflăm cu toții în același impas ca cei de la Babel: avem multe de spus – uneori prea multe! – încât uităm cum trebuie toate aceste informații spuse, în ce ordine, în ce condiții, cu ce tonalitate sau emoție în glas. Să ne gândim numai la cei mici; comparativ ei au „mai multe posibilități decât aveam noi”, spun la unison toți părinții de azi: toate poveștile sunt acum pe internet, muzica pentru copii pe toate drumurile înregistrată și puse în Ipod-uri accesibile tuturor, astfel încât orice poveste sau cântec am dori acum să asculte copilul nostru i-o încărcăm pe un asemenea aparat și o ascultă liniștit în căști fără să fie deranjat sau *să deranjeze* pe cineva. Unde este aici blândețea tatălui care povestea copiilor emoționați seara târziu basme captivante sau duioșia glasului mamei care își liniștea și adormea copii cu un cântec de leagăn? Acum există substitut chiar și pentru brațul protector și legănatul părintesc, ori pentru sărutul cald dăruit cu candoare pruncilor – avem la îndemână aparate care leagănă, cântă și chiar ating (cu un simulacru de buze) periodic fruntea bebelușului. Acesta este cel mai la îndemână exemplu al destabilizării afectiv-comunicaționale pe care l-am produs prin supra-tehnologizare și arhi-informaționalizare. Și atunci – în ciuda acestei distanțe enorme și a răcelii afectiv-comunicaționale pe care o zidim între noi încă din fragedă pruncie – ne mai întrebăm *care este motivul pentru care copii plâng din ce în ce mai nestăvilit, tinerii sunt tot mai imaturi, iar adulții nu mai înțeleg nimic din ce le spunem?*

Acest fapt arată cât de mult suntem tributari ideologiei scientiste, care vrea să trateze valorile umane sub specia cantitativului, după exemplul științelor exacte. Avem *la îndemână* informații utile pentru orice situație, *consultanță* pentru orice problemă (fie ea și de natură spirituală, matrimonială, parentală sau afectivă) făcută de un program de computer; toate acestea cu cea mai mare acuratețe pentru a înlătura lipsa de precizie a elementului uman. Or, aici e vorba de ceva care scapă unei asemenea abordări. Este aici semnalul de alarmă pe care NU fictiv, ci chiar foarte realist îl trăgea personajul fictiv NEO (vezi filmul „Matrix”, 2) care, întâlnindu-se cu Arhitectul, creatorul Matricei, află că *versiunea anterioară a lumii, o versiune unde totul era din abundență și toate informațiile precise „ceas”, și din care lipseau greșelile umane, certurile, războaiele, în care totul era perfect* – perfecțiune bazată pe precizia informației – *a fost sortită pieirii: oamenii au murit de plictiseală; pe când aceasta plină de erori, de greșeli umane, de lipsuri este mult mai stabilă, mai echilibrată, mai coezivă.*

În acest context, secularizarea societății, refuzul valorilor creștine sau ignorarea lor generează situații noi, incompatibile cu spiritul creștin, cu valorile tradiționale, între acestea și familia creștină.

Ce sunt căsătoriile de probă, care transformă trupul uman, „templu al Duhului Sfânt” (I Corinteni 3, 20), decât abdicări de la principiile evanghelice

și refugieri iluzorii în sexism, plăceri înrobitoare și pustiitoare ce au efecte sociale negative, care distrug persoana umană, „chip al lui Dumnezeu”.

Efecte negative au asupra familiei industrializarea și urbanizarea care creează noi relații umane, la care nu toți pot să se adapteze și să se integreze, generându-se dezechilibre, inegalități, care duc la disperare, la alienare, la sărăcie, exploatare. Injusta partajare a resurselor umane, accentuarea decalajului dintre bogații și săracii lumii au consecințe nefaste asupra mediului familial. Planning-ul familial, avortul degradează instituția familiei, știrbindu-i din plinătatea de manifestare, mai mult prin avort se atentează la viață, este ucisă viața intrauterină, în care există principiul persoanei umane ce se va naște.

Contribuția ortodoxă la dezbaterea ecumenică actuală deci și în problema familiei este una fundamentată biblic și pe Tradiția Bisericii care a integrat dimensiunea umană, împărăției lui Dumnezeu prin mărturia ei; prin propovăduirea Evangheliei, prin tainele Bisericii, prin sfințenia vieții oamenilor care în condiția lor socio-istorică coexistă cu Dumnezeu Cel ce toate le plinește și le orânduiește spre sensul final al lumii și al istoriei, în Dumnezeu.

Nunta, Taină a Bisericii, temeiul existenței familiei creștine, este mărturia și viața creștină în relația duală bărbat-femeie sfințită prin harul divin, prin care viața oamenilor sporește în comuniunea cu Dumnezeu și între ei înșiși spre revelația plenară a lui Dumnezeu în lume, singura cale de conviețuire bărbat-femeie, și de perpetuare umană prin naștere de fii. Spre această realitate tainică și profundă a vieții umane, viață nedespărțită de Dumnezeu, mediu de creștere spirituală, de educație morală, spațiu de iubire și jertfă, de purificare și înălțare, fundamentată revelațional, patristic, experimentată în Biserică neîncetat, trebuie să conveargă orice dezbatere familială din problematica ecumenică actuală, în virtutea identității creștine, a unității în Hristos mărturisită de creștinii de astăzi, continuatori ai tezaurului de teologie și spiritualitate creștină.

În acest context actual în care desacralizarea societății este accentul fundamental al constructelor sociale, iar negarea sau măcar indiferentismul religios țin membrii familiilor „creștine” departe de valorile autentice morale – împărtășirea cu harul lui Dumnezeu prin intermediul sfintelor Taine ale Bisericii devine nu doar o cale, ci Calea unică de remediere a vieții de familie. Consilierea maritală, planning-ul familial și alte formule de remediere a patologiei familiei în contextul actual eșuează pentru că, deși au puterea să înțeleagă și să investigheze cauzele nefirești ale dezmembrării familiale, nu au nicio umbră de autoritate sau vreo soluție pertinentă care să ajute la înlăturarea cauzelor acestei distrugerii. Soluția misiunii și pastorației creștine este de a reîntoarce familia creștină către izvorul pertinent și viabil al harului dumnezeiesc din această lume, anume împărtășirea de har prin intermediul sfintelor Taine. Numai prin acestea și cu sprijinul permanent al Bisericii familia creștină poate recâștiga dreptul de a fi celula societății, o celulă sănătoasă care să ducă, prin combinațiile sale, la o societate sănătoasă, creștină.